

4 מחזות קצרים

נכתבו לבני העדה האתיופית בארץ

חלק ממחזותיי במסגרת עבודתי עם בני העדה אתיופית

(במשך 16 שנים)

עם ילדים, נוער, צעירים והורים בכל רחבי הארץ עד לשנת 2011

למדתי להכירם היטב, ואת קשיי קליטתם בארץ.

המחזות האלה עלו פעמים רבות על במות שונות בארץ.

מחזות קצרים

אצל הרופאה עמוד 2

בתחנה האוטובוס עמוד 11

נסיעה לאתיופיה עמוד 22

שירת הקבצנים עמוד 27

כל הזכויות שמורות למחזאי איציק אלוני ©

aloni-i@bezeqint.net

טל – 03-5225458

אצל הרופאה

הדמויות:

- ד"ר רוזנטל - רופאה מבני העדה האתיופית.
 אֶלְמָנֶשׁ - מטופלת מבני העדה האתיופית.
 ד"ר כץ - רופאה.
 שלומית - מטופלת.

המקום: חדר רופאה.

*הערה: *כל מה שכתוב בכתב יד יאמר באמהריות.*

ד"ר רוזנטל: (נשמעות דפיקות בדלת) בבקשה, להיכנס.

אלמנש: (אישה מבוגרת, נכנסת עם שקית ניילון של קופת חולים) *שלום... מה נשמע?*

ד"ר רוזנטל: בסדר. מה שלומך את?

אלמנש: *לא כל כך טוב. השביל צר באחי... הבטן כואבת לי מאוד, שם הפאש. איך אצא, הכואב בסוס?*

ד"ר רוזנטל: כרטיס מגנטי.

אלמנש: *בקשה* (מגישה לה)

ד"ר רוזנטל: כמה זמן את הארץ?

אלמנש: *א-א-א... הרבה שנים.*

ד"ר רוזנטל: ואת עדיין לא יודעת לדבר עברית?

אלמנש: בטח שאני יודעת. הייתי באולפן.

ד"ר רוזנטל: (תוך כדי שהיא מתקתקת במחשב) בת כמה את?

אלמנש: (מחייכת בביישנות ובהלצה) שמונה עשרה... (צוחקת)

ד"ר רוזנטל: אני מבינה... תראי, כל הפרטים רשומים כאן...

אלמנש: בשביל מה את שואלת אותי אם הכול רשום אצלך? את רופאה? איפה הרופאה?

ד"ר רוזנטל: מה יש לך?

אלמנש: *אני מרגישה כאבים פה בגרון.*

ד"ר רוזנטל: דברי עברית בבקשה.

אלמנש: אמהרית כבר לא טוב בשבילך?

ד"ר רוזנטל: זה טוב מאוד, אבל אני מצטערת, אני לא יודעת כל כך טוב אמהרית.

אלמנש: אתם הצעירים לא רוצים שפה של שורשים שלכם... מתביישים.

ד"ר רוזנטל: מה את מרגישה בבטן?

אלמנש: הבטן שלי עושה רעש ומפסיקה, עושה רעש ומפסיקה... ככה כל היום.

ד"ר רוזנטל: איזה רעש?

אלמנש: עושה גורגור... גורגור... קראק... קראק... ושקט, ועוד פעם עושה גורגור...
גורגור... קראק קראק ושקט. הרעש כמו שקורעים בדים של שמלה וזה עושה
אותי משוגעת. ובעלי והילדים מסתכלים עלי כל פעם כשזה עושה גורגור...
קראק...

ד"ר רוזנטל: וחץ מזה איך את מרגישה בדרך כלל?

אלמנש: לפעמים הרגל כואבת, היד, הראש, פה כואב קצת... (מראה על האגן) אבל ברוך
השם הכול בסדר, ולפעמים יש לי סחרחורת שאני רואה את הרצפה בשמים ואת
השמים ברצפה למטה והכול ככה הוו... (עושה תנועות של מערבולת)

ד"ר רוזנטל: הכול מתערבב. סחרחורות?

אלמנש: כן ככה סחרחורות שאני כמעט מתעלפת, אבל ברוך השם הכול בסדר.

ד"ר רוזנטל: את בהריון?

אלמנש: השתגעתי? אני גמרתי עם זה מזמן!

ד"ר רוזנטל: כל כמה זמן את מרגישה סחרחורת?

אלמנש: כל הזמן, ביום ובלילה, אבל בלילה קצת פחות כי אני ישנה ולא מפיטיש...

(בזמן שהרופאה רושמת) תגידי, את חדשה פה?

ד"ר רוזנטל: כן.

אלמנש: (כמטיפה מוסר) יופי, תדעי לך שזה מקום עבודה טוב מאוד ותשמרי עליו טוב טוב, פה מקום טוב מכל מקום.

ד"ר רוזנטל: טוב... (מתחילה לבדוק. אלמנש עושה הכול אבל בחשדנות) תפקחי את העיניים? ... בסדר, לפתוח פה גדול... יותר גדול... עוד יותר, לא לפחד... להוציא לשון... את כל הלשון... תעשי אה גדול... בסדר.

אלמנש: סליחה, בשביל מה עשית לי את זה ככה עכשיו?

ד"ר רוזנטל: בואי לפה, תעמדי כאן ותתכופפי ככה... (הרופאה מדגימה לה)

אלמנש: (עושה הכול בחשדנות) ככה לעשות?

ד"ר רוזנטל: כן תעשי כמה שאת יכולה... יפה... את יכולה להתכופף עוד קצת?

אלמנש: (עדיין כפופה) הבטן כואבת לי ולא הגב. את עושה לי התעמלות?

ד"ר רוזנטל: את יכולה להתיישר... תגידי לי, היציאות שלך בסדר?

אלמנש: כן בטח אני יוצאת לסופרמרקט ולפעמים למכולת וחזרה.

ד"ר רוזנטל: (מחייכת) לא היציאות האלה, היציאות בשירותים, בבית השימוש.

אלמנש: (מביטה ארוכות ברופאה ובפלאה) תגידי, את רופאה?

ד"ר רוזנטל: כן (מביאה סטטוסקופ) ועכשיו תפשטי, בבקשה... (מתקרבת לאלמנש)

אלמנש: (בורחת ממנה) פופ, אני לא מתפשטת... תעזבי אותי בשקט...

ד"ר רוזנטל: (הולכת אחריה) אני חייבת לבדוק אותך.

אלמנש: אני לא מתפשטת אצלך, אני אתפשט אצל הרופאה.

ד"ר רוזנטל: אבל אני הרופאה.

אלמנש: את רופאה את? את משוגעת, תעזבי אותי בשקט.

ד"ר רוזנטל: (מסבירה) תירגעי, אני רופאה ממוצא אתיופי, טוב?

אלמנש: *את רופאה? רופאה אתיופית? אה-א...!*

ד"ר רוזנטל: (מתקרבת שוב) אני חייבת לבדוק אותך בדיקה כללית.

אלמנש: אל תקרבי אלי, איזה מין רופאה את? ישר תפתחי פה, תתכופפי, תתפשטי, ככה בודקים? בלי לבדוק לחץ דם?

ד"ר רוזנטל: אם את לא משתפת פעולה לא אוכל לעזור לך.

אלמנש: אז תקראי לרופאה וזהו.

ד"ר רוזנטל: אבל אני הרופאה.

אלמנש: את עושה ממני צחוק? אני רוצה רופאה לבנה פרנג'ית אמיתית.

ד"ר רוזנטל: אני רופאה אמיתית ממוצא אתיופי. תראי את כל התעודות, גמרתי בהצטיינות ויש לי ניסיון של שלוש שנים כרופאה במקום אחר.

אלמנש: *אספיק, אין צורך כל כך רופאה אתיופית...* תקראי לרופאה פרנג'ית ישראלית לבנה אמיתית.

ד"ר רוזנטל: תראי אני באמת רוצה לעזור לך... רופאה אחרת תגיד לך בדיוק את אותו הדבר. (מחייגת בטלפון) ד"ר כץ? ... את יכולה להיכנס אלי לרגע בבקשה?... כן, בבקשה.

{ שתיהן שותקות לזמן מה, ד"ר רוזנטל עסוקה במחשב. אלמנש מביטה סביבה ובוחנת את המקום. משחק מבטים }

אלמנש: *ו, איפה רופאה?*

ד"ר רוזנטל: היא תכף תיכנס.

{ ד"ר כץ נכנסת }

ד"ר כץ: שלום, מה הבעיה?

ד"ר רוזנטל: היא מסרבת להיבדק על ידי רופאה אתיופית.

ד"ר כץ: מדהים, מה? אמרתי לך שיהיו לך בהתחלה קצת בעיות, אבל לרגע לא חשבתי שהבעיה תהיה דווקא מצד העדה שלך. (לאלמנש) רצייתי רק שתדעי שהרופאה מצוינת, גמרה הכול בהצטיינות.

אלמנש: לא רוצה אותה, אני רוצה אותך, תבדקי את.

ד"ר כץ: טוב, ממה את סובלת?

אלמנש: (לרוזנטל) את רואה? היא שואלת קודם ממה אני סובלת, היא רופאה אמיתית.

ד"ר כץ: את מוכנה לענות לי ממה את סובלת?

אלמנש: כאבים בבטן שלי.

ד"ר כץ: איפה? תראי לי בדיוק.

אלמנש: (מראה) פה.

ד"ר כץ: איזה מן כאבים?

אלמנש: כאבים של גורגור... גורגור... קראק... קראק... וזה משגע את הראש שלי... ויש לי גם סחרחורת בראש.

ד"ר כץ: תפתחי את הפה... לפתוח פה גדול... יותר גדול... עוד יותר, לא לפחד... להוציא לשון... את כל הלשון, בסדר.

אלמנש: (לד"ר רוזנטל) את רואה? ככה בודקים.

ד"ר כץ: עכשיו תעמדי ככה (מדגימה) ותתכופפי ככה כמה שאת יכולה.

אלמנש: (עושה הכול) (לד"ר רוזנטל) את רואה? ככה בודקים.

ד"ר כץ: גברת, את רוצה להיבדק או לא?

אלמנש: רוצה... מה קרה לכם? גם את עושה לי התעמלות?

ד"ר כץ: טוב, עכשיו תתפשטי ותשכבי שם בשקט.

אלמנש: גם את רוצה שאני אתפשט?

ד"ר כץ: אחרת לא נוכל לבדוק אותך ולתת לך תרופה.

אלמנש: אתן השתיים בדיוק אותו הדבר, שחור ולבן אותו ראש, אותה התנהגות. תתפשטי תתפשטי תחפשטי! מה קרה? תבדקו קצת מבחוץ! תבדקו לחץ דם.

ד"ר רוזנטל: כל כמה זמן את הולכת לשירותים?

אלמנש: *את אל תת טרפ!*

ד"ר כץ: מה היא אמרה?

ד"ר רוזנטל: (לד"ר כץ) היא אמרה לי לא להתערב.

ד"ר כץ: ד"ר רוזנטל רופאה בדיוק כמוני והיא כן יכולה כן להתערב.

אלמנש: (במבט חשדני ומזלזל) אַת ד"ר רוזנטל? אַפּפּ.

ד"ר כץ: עכשיו תגידי לנו, את סובלת מבעיות של גזים?

אלמנש: (לד"ר רוזנטל) *מה היא מתכוונת?*

ד"ר רוזנטל: (לאלמנש) *היא שואלת אם את סובלת מאגזים?*

אלמנש: (מתפרצת) *תעצמו אותי בקטן עושים לי פתאום אגזים וסאק חוסין פוּנְטל... פוּנְטל אשש אותי... (לוקחת את שקית הניילון בורחת החוצה)*

ד"ר רוזנטל: היא עוד תחזור ואני אשלח אותה לבדיקות, ואם לא אז אני אעשה ביקור בית ואסביר לה יותר.

ד"ר כץ: רעיון מצוין, תמשיכי ובהצלחה.

{ בדיוק כשד"ר כץ יוצאת נכנסת שלומית.
שלומית אישה לבנה . פרנג'ית }

שלומית: שלום, ד"ר כץ, אני יכולה להיכנס?

ד"ר כץ: (לרוזנטל) היא יכולה להיכנס? (רוזנטל מהנהנת. לשלומית) כן בהחלט. (יוצאת)

ד"ר רוזנטל: בבקשה, את יכולה להיכנס.

שלומית: אני יכולה?... (מסמנת על הכיסא)

ד"ר רוזנטל: כן שבי בבקשה... כרטיס מגנטי...

שלומית: (יושבת ומגישה כרטיס) איפה ד"ר הוטר?

ד"ר רוזנטל: ד"ר הוטר יצאה לפנסיה.

שלומית: וד"ר כץ במקומה?

ד"ר רוזנטל: אני במקומה.

שלומית: את רופאה? ואני חשבתי שאת...

ד"ר רוזנטל: כולם חושבים כך... במה אני יכולה לעזור לך?

שלומית: (אחרי היסוס מה) תראי אני מרגישה כאבים פה, אני חושבת שזאת הקיבה העליונה.

ד"ר רוזנטל: כמה זמן את סובלת מזה?

שלומית: שבוע... אבל זה היה לי פעם בעבר וזה שוב חזר.

ד"ר רוזנטל: תרימי חולצה... {הרופאה לוחצת בבטנה של שלומית}

שלומית: זהו, זה בדיוק המקום... (קופצת מכאב) איי, זה כואב.

ד"ר רוזנטל: טוב, תראי, אני אשלח אותך לצילום קיבה ואז נראה בדיוק מה הבעיה. בינתיים תשתדלי לא לאכול חריף בתקופה הזאת ולא מטוגנים. תאכלי יותר פירות וירקות ותעמיסי פחות על הקיבה וכשיגיעו התוצאות נטפל. בסדר?

שלומית: בסדר גמור, אבל, ד"ר, מה זה יכול להיות?

ד"ר רוזנטל: זה יכול להיות ממתח, מבעיות בסרעפת, מחיידק בקיבה... רק אחרי הבדיקות נדע בדיוק.

שלומית: בינתיים את לא נותנת לי איזה כדור? אולי איזה גסטרו, או משהו אחר?

ד"ר רוזנטל: ארשום לך לנטון (Lanton) במינון נמוך.

שלומית: יש לי בבית לוסק (LOSEC) 20 מיליגרם.

ד"ר רוזנטל: מצוין. תיקחי אחד בבוקר חצי שעה לפני האוכל. הנה הפנייה לבדיקות, כשיהיו לך התוצאות תבואי אלי.

שלומית: תודה לך ד"ר? ... (קמה ללכת)

ד"ר רוזנטל: רוזנטל.

שלומית: (בפלאה) רוזנטל? אה... את... יפה, אז שיהיה לך בהצלחה.

ד"ר רוזנטל: תודה.

} שלומית יוצאת.

{ אלמנש חוזרת

אלמנש: *אני חלפתי ארטיז לך שציפתי עם הבת שלי והיא אמרה לי
שלה בסוף מה שאת עושה...*

ד"ר רוזנטל: דיברת כל כך מהר שלא הבנתי מה שאמרת.

אלמנש: דיברתי עם הבת שלי בטלפון והיא אמרה לי שאת רופאה טובה מאוד... וחוזר מזה
ראיתי פרנטי יוצאת מפה אז זה סימן שאת טובה... וחוזר מזה גם הבת שלי רוצה
להיות רופאה... (פאוזה) תגידי, את נשואה?

ד"ר רוזנטל: כן.

אלמנש: אה, נכון, משפחה זוררנ...

ד"ר רוזנטל: רו-זנ-טל.

אלמנש: זו-רנ-טל.

ד"ר רוזנטל: רו-רו-זנ-טל.

אלמנש: טוב, בסדר, כמו שאת אומרת. תבואי פעם לביקור בית אצלי ואני אכיר לך את כל
השכונה.

ד"ר רוזנטל: זה בדיוק מה שחשבתי לעשות בהזדמנות הקרובה. את יודעת מה? אני אטלפן
אליך מחר ונקבע... בינתיים הכנתי כבר הפנייה לצילום ואחרי שהצילום יהיה לך
ביד, תבואי אלי...

אלמנש: איי איי איי את רופאה ממזרה. יש לך שכל. את ידעת שאני אחזור לפה נכון?...
טוב, לא אפריע לך יותר יש לך הרבה עבודה... וגם יש אנשים בחוץ... (בפתח
היציאה) תגידי, מאיזה משפחה את מלפני הזורנ... החתונה?

ד"ר רוזנטל: לפני זה היה *אלפה*.

אלמנש: אה *אלפה*... משפחה טובה... תבואי ונעשה *גאנה*, את יודעת מה זה *גאנה*?
שיושבים ככה שותים הרבה קפה ומדברים.

ד"ר רוזנטל: בטח שאני יודעת *גאנה*, דברים כאלה לא שוכחים...

אלמנש: עכשיו אני באמת הולכת... למה את רופאה ויש לך הרבה עבודה.

{מתנשקות. אלמנש יוצאת}

אור יורד. סוף

בתחנה האוטובוס

הדמויות:

אימא.

אבא.

שני - בת.

דני – חבר, יכול להיות אתיופי/פרנג' (לבן).

המקום: תחנת אוטובוס.

הזמן: אחר הצהריים.

שני נכנסת ראשונה לבד, פונה לאימה לכיוון הכניסה בחוסר סבלנות (נדמה כאילו היא מתביישת באמה)

שני: אימא, בואי כבר נו, אוף, איזה כבדה עד שהיא זזה.

אימא: (נכנסת. חם לה, אחרי זמן קצר ליד התחנה) מתי כבר יגיע האוטובוס?

שני: אימא, רק הגענו. סבלנות.

אימא: ככה זה ממתי שהגענו לארץ אין לי סבלנות... תסתכלי בלוח.

שני: (הולכת לכיוון הלוח) קרעו את כולו לחתיכות ולא נשאר ממנו כמעט כלום, גם ממה שנשאר קשקשו עליו ואי אפשר להבין מה שכתוב.

אימא: תראי איך עקרו את הספסלים, הכול שרוף... פח האשפה הפוך, אה-איי... רק לפני שבוע הכול היה חדש חדש! אי-אפשר להשאיר שום דבר טוב בשכונה הזאת. (לאחר שתיקה קלה) חם, היום.

שני: עוד מעט צריך להגיע אוטובוס עם מזגן.

אימא: מאיפה את יודעת?

שני: אני נוסעת בקו הזה כל בוקר לבית הספר.

אימא: בבוקר זה משהו אחר.

{ נכנס דני, פרנג' - צבע עורו לבן בן גילה של שני }

שני: הי, דני.

- דני: היי, שני... (מניד בראשו לשלום לאימא. לשני)
מה העניינים? מה קורה?
- שני: בסדר, גם אתה נוסע?
- דני: לא, סתם עברתי מפה... מה חדש?
- שני: בסדר.
- דני: איך ככה?
- שני: ככה.
- דני: אז מה קורה?
- שני: אין חדש.
- דני: אז מה העניינים?
- שני: בסדר.
- דני: מה קורה?
- שני: בסדר. מה העניינים אצלך?
- דני: בסדר מה המצב?
- שני: המצב בסדר, אז מה? מה חדש?
- דני: סבבה. בסדר אין חדש.
- שני: אז מה אתה עושה?
- דני: כלום.
- שני: מה קורה אתך? אין שום דבר חדש?
- דני: לא, מה קורה אתך? לך יש משהו חדש?
- אימא: מה זה נתקעתם? (מחקה אותם) "מה העניינים-בסדר, מה נשמע-בסדר, מה העניינים בסדר, מה נשמע בסדר, מה קורה? לא קורה, כן קורה", זאת כל השפה העברית שלכם? זה מה שאתם לומדים בבית הספר?

- שני: אימא, מה את מקשיבה?!
- אימא: אפשר לחשוב איזה סודות חשובים דיברתם. (בציניות) אל תדאגי, אני לא אגלה אותם לאף אחד.
- דני: (זו הצידה תוך כדי דיבור, שני זזה אתו) תגידי... יש משהו חדש?
- שני: בינתיים לא, ואצלך יש חדש?
- אימא: (בצד לעצמה) עוד פעם התחילו...
- שני: אימא, די מה את מקשיבה?
- אימא: אני מקשיבה? את מקשיבה, אני מדברת לעצמי ואת מקשיבה.
- שני: די, זה לא יפה.
- אימא: זה כל הדמיון שלכם? יופי.
- שני: מה את מתערבת בכלל...
- (לדני) איזה אוזניים יש לה זאת.
- { שני ודני זזים עוד יותר הצידה. האימא מנסה להקשיב על מה הם מדברים. בכל פעם שהם מסתכלים לעברה, היא עושה את עצמה שהיא לא רואה ולא מקשיבה }
- דני: אין חדשות?
- שני: בינתיים לא. מה המצב אצלך?
- { אימא בצד. היא עדיין שומעת אותם ועושה תנועה של ייאוש מהם. שני ודני מרגישים בה וזזים עוד יותר הצידה }
- דני: לאן את נוסעת?
- שני: לעזור בקניות.
- דני: (תוך כדי דיבורו צוחק צחוק מקוטע ואידיוטי מהבדיחה של עצמו) אתן הולכות... לקנות כל כך הרבה?
- אימא: (מחקה בפנטומימה את צחוקו של דני) ...שני, האוטובוס מגיע.

- שני: איפה?
- אימא: ראיתי אותו, הוא בסיבוב...
- שני: טוב אז שנייה, אימא...
- שני: (לדני) דני, למה אתה לא מצלצל אלי יותר? עשיתי לך משהו? אמרתי משהו? פגעתי בך?
- דני: לא, לא עשית לי כלום, רק שהמצב שלנו לא תקין. בכל פעם שאני מצלצל את מספרת לי שעושים לך חקירות בבית: "מי זה היה? מה הוא עושה? בן כמה הוא? מי המשפחה שלו? למה הוא מתלבש ככה? למה הוא הולך ככה?"
- אימא: שני... זה האוטובוס שלנו. את באה או לא?
- שני: זה לא שלנו, האוטובוס הזה עוד מעט יפנה שמאלה.
- דני: כדאי שתלכי לפני שתעשה לך עניינים אחר כך.
- שני: אני לא פוחדת ממנה.
- דני: ועוד איך את פוחדת.
- שני: טוב, תראה, אני יודעת שכל החקירות והשאלות מרגיזות אותך, תאמין לי שגם לי זה מפריע בחיים, אבל עוד מעט יהיה לי טלפון נייד ותוכל לצלצל אלי חופשי.
- דני: ומה נעשה דרך הטלפון? (שוב הצחוק האידיטי) זה יפתור לנו את כל הבעיות? לא, וחוץ מזה, מה נעשה עד שיהיה לך?
- שני: עד אז נסבול.
- אימא: שני את באה או לא באה?
- { שני מסמנת לאימא ביד שעוד רגע }
- דני: אני חושב שכדאי ללכת אליה לפני שהיא תאכל אותך.
- אימא: (חוזרת על המשפט באמהרית) "את באה או לא באה?"
- שני: אני באה. (ניגשת לאימא) תגידי כמה פעמים אמרתי לך לא לדבר איתי באמהרית ליד החברים שלי?
- אימא: את מתביישת בשפה שלך?

- שני: זאת לא השפה שלי.
- אימא: את מתביישת במבטא של אימא שלך שלא יודעת טוב עברית כמוך? גם אתה מתבייש בהורים שלך? עוד מעט תתביישי לקרוא לי אימא.
- שני: אימא, די טוב? אל תתחילי עם זה עכשיו כאילו, טוב?
- אימא: את מתביישת במקורות שלך. עוד מעט תתביישי ללכת איתי. את חושבת שאני לא רואה שאת הולכת לפניי שלא ידעו שאני אימא שלך? את חושבת שאני מטומטמת? שאני לא מבינה? נכון?
- דני: אני חושב שאני צריך ללכת. צלצלי אלי, לי מרשים לקבל שיחות מבנות.
- שני: זה המזל שלך שאתה בן.
- דני: טוב, ביי.
- שני: ביי.
- { דני יוצא }
- שני: איזה בושות את עושה לי, אני לא מאמינה... לא מאמינה. טוב איפה האוטובוס שאת מדברת עליו?
- אימא: עכשיו עבר, לא ראית אותו?
- שני: לא ראיתי ולא שמעתי כלום.
- אימא: בטח שלא תראי ולא תשמעי כלום. (לעצמה) נהייתה חרשת ועיוורת
- שני: אז למה לא קראת לי?
- אימא: קראתי וקראתי עד שקרעתי את הגרון! והגרון כמעט התייבש וכמעט נחנקתי, אבל את? לא רצית לשמוע אותי. את רצית לשמוע רק את הבחור. (בצרור שאלות) מי הבחור הזה? מה הוא עושה? בן כמה הוא? מאיפה את מכירה אותו? מי ההורים שלו? למה יש לו עגיל בלשון? למה את מרשה לו לגעת בכך?
- שני: יו איזו אוטוסטרדה של שאלות... הוא מבית הספר שלי ואין לו עגילים בלשון, בסדר?
- אימא: לא בסדר. את לא יוצאת אתו יותר ושלא יגע בכך יותר, ברור?

- שני: הוא לא נגע בי.
- אימא: הוא נגע בכך במבטים שלו. ראיתי הכול. ראיתי את המבטים שלכם. (מחקה את המבטים שלהם) הוא ככה ואת ככה. את לא תצאי אתו יותר, לא תראי אותו יותר! הוא מכוער ומגעיל שיוצא הריר, ואיזה צחוק יש לו... (עושה חיקוי גרוטסקי)
- שני: אלוהים, אימא, על מה את מדברת?
- אימא: אני לא אוהבת את המבטים שאת תוקעת בו. ראיתי איך שהעיניים שלך יצאו מהחורים רק מלהסתכל עליו. אני לא ארשה לך להתחתן אתו, את תחתני אצלי בשידוך.
- שני: אימא מה קורה לך? מי מתחתן? אני עוד ילדה! תלמידה! תני לי לחיות!
- אימא: (לועגת לשני) לחיות, אני תלמידה, אני ילדה, בסוף תבואי לי עם בטן, שמעתי כבר את זה. אני לא רוצה לדבר יותר, אני סותמת את הפה ולא תשמעי ממני אפילו מילה אחת. זהו, אף מילה... אני לא פה וזהו... (מסמנת על סתימת פה ומפנה עורף)
- שני: אבל את פה. (שתיקה. מביטה באמה ארוכות ומתחילה להתפקע מצחוק) אימא, בחיי שאת מצחיקה, את נראית מה זה מצחיק... (שני מפסיקה לצחוק אך נראית כאילו היא עומדת להתפקע מצחוק שוב. האימא תוקעת בה מבטים רציניים ומאופקים) טוב, אם את רוצה לשחק ברוגז, אז גם אני אשתוק... (שתיקה ארוכה. לאחר השתיקה מבטיהם נפגשים ושני שוב פורצת בצחוק)
- אימא: (מחקה את צחוקה של שני) מה מצחיק אותך, מה?
- שני: את.
- אימא: שני, אל תשקרי לאימא שלך. אני עדיין יכולה לראות את הגיל שלו. הוא נראה הרבה הרבה יותר ממבוגר ממך.
- שני: ככה הוא נראה מתמיד. הוא נולד עם פרצוף של מבוגר.
- אימא: הוא סתם רוצה לנצל אותך. אני מכירה את הטיפוסים האלה. הם יודעים לדבר חלק חלק, אבל לאלה יש רק דבר אחד בראש ואת יודעת למה אני מתכוונת, הוא רק מנצל.

- שני: איזה מנצל? מה מנצל? איזה ראש? אני מנצלת אותו בשיעורים. הוא עוזר לי בלימודים והוא לא מכוער.
- אימא: (קריאה קול) אה- איי...
אני רואה שאת מתחילה להפוך את הכיעור שלו ליופי ולהגן עליו.
- שני: אימא, תאמיני לי שהוא גאון בלימודים.
- אימא: ככה ניראה גאון? תגידי לי, ככה נראה גאון? אם ככה נראה גאון, אז אני פרופסור גאון... (מתחילה ללכת)
- שני: לאן את הולכת?
- אימא: הביתה.
- שני: די, בחייך, אל תעשי לי את זה.
- אימא: אין לי כוח לחכות בחום הזה לעוד אוטובוס.
- שני: איזה עוד אוטובוס? לא עבר מכאן שום אוטובוס, את סתם ממציאה.
- אימא: אני ממציאה? אני ממציאה? את קוראת לי שקרנית? לאימא שלך שקרנית? מעליבה אותי! ככה מעליבה את האימא שלך ליד כולם!
- שני: אין פה אף אחד. את סתם מגזימה. אז בואי ניקח מונית על חשבוני.
- אימא: על חשבונך?
- שני: כן על חשבוני.
- אימא: ומאיפה יש לך כסף?
- שני: יש לי.
- אימא: לכם הילדים יש תמיד כסף יותר מההורים.
- שני: אז נעלה על מונית?
- אימא: בקושי יש כאן כלב בסביבה ואת רוצה מונית?
- שני: את עושה לי את זה בכוונה שישב לי על המצפון.
- אימא: כן, שישב לך על המצפון ואל תבואי אלי בטענות שאין כלום בבית.

- שני: זה סתם תירוץ, מההתחלה לא רצית ללכת לקניות.
- אימא: איך את יודעת שלא רציתי?
- שני: גם אני מכירה אותך מצוין. את למעשה כועסת שדיברתי עם דני.
- אימא: למה הלכת אתו הצידה ונתת לי לחכות לבד עד שתסיימו את החיזורים שלכם?
- שני: אלה לא חיזורים. אמרתי לך שהוא עוזר לי בשיעורים, את לא מבינה?
- אימא: (בציניות) אררה, היום כבר קוראים לזה שיעורים...
(עושה חיקויים של נשיקות ומזמוזים על עצמה בצורה גרוטסקית)
זה שיעורי הבית שלכם? את חושבת שאני לא מבינה? אני רואה הכול טוב מאוד.
- שני: אימא, את נורא מצחיקה...
- אימא: (בלעג) טוב שאני מצחיקה אותך.
- שני: עוד מעט יגיע אוטובוס וניסע, או-קיי?
- אימא: תיסעי את, אני לא נוסעת.
- שני: די, אימא, מה קורה לך כאילו?
- אימא: אני לא עולה על אוטובוס.
- שני: אימא, בחייך אל תעשי מזה עניין כאילו.
- אימא: אני לא עולה "כאילו".
- שני: את כאילו מתנהגת כמו ילדה קטנה כאילו.
- אימא: אז אני כמו ילדה קטנה "כאילו" ואני חוזרת הביתה "כאילו". (זזה לכיוון היציאה)
- שני: (עוצרת אותה בזרועה) את לא הולכת הביתה.
- אימא: תורידי את הידיים שלך ממני...
(שני חוסמת את דרכה של אמא)
- את חוסמת את הדרך לאימא שלך? חוצפנית! זוזי ותני לי ללכת הביתה.
- שני: בחייך אל תהיי כזאת כאילו.
- אימא: אני כזאת "כאילו"? ואת לא כזאת "כאילו"?

שני: לא אני לא כזאת כאילו ואת כן כזאת כאילו.

אימא: את כזאת.

שני: את כזאת.

אימא: את כזאת, אני לא כזאת?

(האבא נכנס ורואה אותן מתווכחות)

אבא: שלום שתי כזאתיות כאילו.

שני: או, הנה אבא בא.

אבא: שלום, לאן אתן נוסעות?

אימא: לשוק.

אבא: ואין אף אחד בבית?

אימא: למה אין? אורית, שלומית, רינה ושרה נשארו לשמור על הבית.

אבא: אז אני אומר לך שאין אף אחד בבית.

שני: אם הבית נעול כאילו למה צריך לשמור עליו? אף אחד לא יגנוב בית.

אבא: צריך שיהיה מישהו בבית.

שני: אנחנו לא באתיופיה, תקלטו שאנחנו פה כאילו.

אימא: ופה אין גנבים "כאילו"?

אבא: נלך כולנו בחזרה לשמור על הבית.

שני: בואו נסע לשוק על חשבוני.

אבא: ואת, מאיפה יש לך כסף?

שני: יש לי.

אבא: (כמתפלא) אני נתתי לך?

שני: אתה לא נתת לי כלום.

- אבא: אז מאיפה יש לך כסף?
- שני: יש לי אותו מהעבודה בחופש.
- אבא: זה לא טוב שתבזבזי את הכסף שלך.
- שני: אז אנחנו נוסעים או לא?
- אבא: את הולכת לשמור על הבית (אוחז בזרועה ודוחף אותה לכיוון היציאה) ואני ואימא שלך נלך לשוק ברגל.
- שני: ברגל?
- אבא: ברגל זה בריא.
- שני: אבל זה רחוק.
- אבא: זה עוד יותר בריא.
- שני: אני אתן לכם לאוטובוס.
- אבא: את תשמרי את הכסף שלך ללימודים שלך, לחתונה שלך... דרך אגב, את בטוחה שאת לא חייבת לי איזה כסף?
- שני: תראו אותו? אני לא חייבת לך כלום.
- אימא: ולי את לא חייבת?
- שני: היית רוצה, תרדו ממני שניכם, אוף...
- אבא: בחיי שאתם הילדים, תמיד מבזבזים את הכסף שלכם ותמיד יש לכם כסף יותר מההורים.
- אימא: זה בדיוק מה שאני אמרתי לה, בדיוק.
- שני: נו בטח, אתם מתחילים לחשוב ולהיראות אותו הדבר.
- אימא+אבא: (גוערים בה ביחד) תלכי לשמור על הבית.
- שני: בסדר בסדר, אני הולכת אני הולכת. מה הפניקה הבית לא יברח!
- אימא: ואת הולכת ישר לבית ובלי הגאון ההוא עם העזרה בלימודים.

- אבא: מה את עוד עומדת? תלכי כבר.
- שני: בסדר אני הולכת... יו איזה כבדים... (ברגע האחרון פונה לאימה) אימא, אל תשכחי לקנות הרבה שניצלים והרבה צ'יפסים אמריקאים.
- אבא: אינג'רה לא טוב?
- שני: די, נמאס כבר מהאינג'רה הזאת, אני נראית כבר כמו האינג'רה.
- אימא: את עוד תתגעגעי לאינג'רה של אימא שלך.
- שני: איכס, בחיים לא.
- אבא: (בכעס) תלכי כבר מפה, מטומטמת.
- (שני יוצאת)**
- אימא: (פולטת אנחה) אררה... ראית?
- אבא: ראיתי ושמעתי.
- אימא: כל היום היא ככה.
- אבא: כל יום היא נהיית יותר ויותר פרנג'ית ויותר ויותר גרועה וחוצפנית.
- אימא: אתה מספר לי?
- אבא: (בא לו רעיון) בואי נלך לבזבז.

{ יוצאים }

אור יורד. סוף

נסיעה לאתיופיה

הדמויות:

אמרצ' - אישה

ברוך - בעלה

המקום: בית.

אמרצ' מנפה את החיטה תוך כדי פיזום מנגינה לעצמה.
אחרי זמן מה נכנס ברוך לבוש יפה כשבידו מזוודה.

אמרצ': (לאחר זמן מבחינה בו) מה קרה? ... לאן אתה הולך שאתה ככה לבוש ועם מזוודה?

ברוך: את יודעת שהרופאים בישראל לא עזרו לי. מה לעשות, הבריאות שלי מתדרדרת.

אמרצ': מה קרה?

ברוך: כל הבטן שלי מתמלאת בכדורים ואני צריך לנסוע לאתיופיה.

אמרצ': למה אתה בולע את כל הכדורים שהרופאים נותנים לך אם זה לא עוזר לך?

ברוך: הרופאים הישראלים לא עזרו לי, אני צריך לנסוע לאתיופיה.

אמרצ': למה? מה יש לך לנסוע לאתיופיה?

ברוך: באתיופיה יש...

אמרצ': מה יש שמה?

ברוך: יש.

אמרצ': מה יש?

ברוך: כמו שהיו עושים "מוהר".

אמרצ': היית וראית?

ברוך: (מהנהן בראשו) כן.

אמרצ': באתיופיה היית בריא?

- ברוך : כן, הייתי בריא מאוד.
- אמרצ': ועכשיו אתה חולה מאוד?
- ברוך : כן.
- אמרצ': למה אתה חולה מאוד פה?
- ברוך : בגלל תרבות... כל האוכל... הכול חדש... שפה...
- אמרצ': מה? השפה לא מתאימה לך?
- ברוך : זה לא מסתדר בפה. הרופאים לא מכירים את המחלה שלי, ואני צריך לנסוע לטיפול.
- אמרצ': בגלל השפה כואב לך?
- ברוך : כן... מאוד.
- אמרצ': אז למה שלא תדבר כל הזמן בשפה שלך?
- ברוך : תראי, אני רוצה לשבור את החיסכון.
- אמרצ': איזה חיסכון יש לך שאני לא יודעת עליו?
- ברוך : החיסכון של הילדים.
- אמרצ': איזה חיסכון? ואם היה, בשביל מה?!
- ברוך : בשביל לנסוע.
- אמרצ': לנסוע?... (מגחכת ומחייכת) מה יש לך?
- ברוך : רוצה לנסוע לאתיופיה.
- אמרצ': בשביל מה?
- ברוך : אני חולה.
- אמרצ': אתה בריא.
- ברוך : אני לא בריא. את יודעת שאני חולה.
- אמרצ': אם אתה מדבר עברית וכואב לך, אז תדבר אמהרית.

- ברוך : את יודעת שכל הלילה אני לא ישן.
- אמרצ' : אני לא יודעת. אני רואה אותך בן אדם בריא, מסתובב בריא, לא עובד, אוכל את הביטוח לאומי ואתה רוצה לנסוע לאתיופיה?
- ברוך : אני אומר לך, את יודעת על הבריאות שלי. אני צריך לנסוע.
- אמרצ' : אני מכירה אותך. אתה בן אדם בריא ברוך השם, אוכל טוב ברוך השם, שותה טוב ברוך השם, מסתובב טוב...
- ברוך : ביום את רואה אותי בסדר, אבל בלילה אני לא ישן. זו הבעיה.
- אמרצ' : אתה ישן טוב מאוד. את הנחירות שלך שומעים כל השכנים. אתה סתם מבלבל לי את המוח.
- ברוך : אני צריך לנסוע.
- אמרצ' : אתה רוצה לאכול ביטוח לאומי? אתה לא מתבייש? מאיפה יהיה אוכל לילדים?
- ברוך : אני סובל את הה...
- אמרצ' : אתה מה?
- ברוך : שנים אני סובל.
- אמרצ' : אתה עובד?
- ברוך : סובל.
- אמרצ' : מהעברית.
- ברוך : המחלה.
- אמרצ' : השפה.
- ברוך : הסבל, זה המחלה שלי.
- אמרצ' : אתה אין לך מחלה.
- ברוך : אדון אנדשאו הלך וחזר, ועכשיו הוא בסדר, הוא בריא.
- אמרצ' : מהו אכל שמה?

- ברוך : כל מיני...
- אמרצ' : היינו כבר שמה, למה לא עשית כמוהו שמה?
- ברוך : שמה?... כשהיינו שמה?...
- אמרצ' : אתה אומר תרופה של סבתא יש שמה.
- ברוך : באותו זמן היה. "טבול" היה.
- אמרצ' : שמה היה?
- ברוך : אני רוצה לנסוע וזהו.
- אמרצ' : אתה לא יכול לנסוע עכשיו. תעבוד, תרוויח כסף, תיסע.
- ברוך : אני צריך את קצבת הילדים, לשבור את החיסכון.
- אמרצ' : זה כסף של הילדים, הם צריכים אוכל.
- ברוך : אל תפחדי, אני לא אעשה שם כלום.
- אמרצ' : לא מעניין אותי, תעשה לא תעשה, תעשה מה שאתה רוצה, אבל הילדים מה יאכלו? אתה לא מתבייש?! לא מעניינים אותך הילדים?
- ברוך : אני ב-28 לחודש הולך ומוציא את הכסף.
- אמרצ' : תגיד לי אתה עבדת?
- ברוך : מה?
- אמרצ' : אתה עבדת?
- ברוך : מה זאת אומרת עבדת?
- אמרצ' : אתה לא מתבייש? חולה? יש קופת חולים פה.
- ברוך : פה לא עזרו לי כלום אני אומר לך. כל הבטן שלי מלאה עכשיו כדורים.
- אמרצ' : תלך לעבוד.
- ברוך : הבטן מלאה כדורים. אבנים יש לי בבטן.
- אמרצ' : תעבוד! אם תעבוד תהיה בריא.

- ברוך : אני עובד.
- אמרצ' : ממתי אתה עובד?
- ברוך : עובד.
- אמרצ' : ואני לא יודעת?
- ברוך : אני עובד... על הבריאות שלי.
- אמרצ' : אתה לא נוסע, אני לא מסכימה. אתה לא נוסע. יש רופאים מצוינים פה.
- ברוך : מחר אני מוציא את הכסף.
- אמרצ' : נראה אותך! אתה עבדת כאילו? לא, אז מה פתאום שתוציא? אתה תיסע, אני אספר לביטוח לאומי את כל הסיפור ונראה אותך.
- ברוך : אני כבר תכננתי הכול. הוצאתי דרכון. (מראה לה) הנה, תראי, הכול מוכן. את לא תשבשי לי את הכול.
- אמרצ' : אני כן.
- ברוך : אני אסע...
- אמרצ' : אתה לא...
- ברוך : אני אסע...
- אמרצ' : אתה לא...
- ברוך : אני חייב לנסוע עם המזוודה.
- אמרצ' : נראה אותך. לי לא מפריעה השפה העברית פה. לא מפריע לי האוכל פה. טוב לי פה. הייתי באתיופיה, באתי, אני מכירה את התרופות ואני בריאה.
- ברוך : בארץ ישראל אין תרופות.
- אמרצ' : כל מה שאתה צריך זה עבודה ולא תרופות. זו התרופה!
- אמרצ' : תמשיך לשבת ככה...(יוצאת)
- ברוך נשאר לבדו. יושב על המזוודה ומחכה.
- האור יורד לאט לאט. סוף.

שירת הקבצנים

בהשראת סיפורה של המדריכה פנטה דמוזה

כל הקטע צבעוני ולפעמים אפל, ומאוד ציורי.
 שלוש ילדות: ילדה מספרת, ילדה א' וילדה ב'.
 נכנסות לבמה בפחד וחשש.
 שני קבצנים חיוורים מאוד (כמו רוחות רפאים) בגדיהם בלויים וקרועים, עוקבים
 אחריהן.
 ישנן מספר כניסות ויציאות שצריכות להיעשות באווירה של פחד ומתח לפני
 תחילת הקטע.
 המספרת פונה ישר לקהל, שתי הילדות צמודות אליה מפוחדות.
 התאורה בהתאם.
 לאורך כל הקטע ישנו ליווי מוזיקלי ברקע, עולה ויורד לפי הצורך. מוזיקת מתח
 מלווים בתופים.

ילדה: (מספרת מפוחדת מדמויות הקבצנים)
 באתיופיה ישנם קבצנים הנקראים למנ', הם מסתובבים בין הכפרים ומקבצים
 נדבות.
 (פונה לילדות) הם היו מקבלים כל דבר: כסף, אוכל מבושל, גרגירי חיטה, בקיצור
 כל דבר שניתן להפיק ממנו מזון.

{ שני הקבצנים נכנסים ומתחילים לזמזם שיר קינה מאיים. נשמעת מוזיקה
 ממשיכה ומאיימת. הקבצנים נעמדים בעומק
 הבמה מאחורי הילדות }

ילדה: (לילדות) האנשים האלה לא סתם הולכים ומבקשים שיתנו להם, הם היו שרים
 שירי קינה על חייהם האומללים והמסכנים, ומעוררים את רחמיהם של האנשים.
 צורת לבושם בעיקר טלאים, בגדים קרועים וסחבות. (לקהל) חזותם לא נורמאלי,
 הרי בינינו ללבוש בגדים קרועים והרבה שכבות של טלאים זה לא נורמאלי,
 אנשים שהולכים עם מגפיים של חורף, בקיץ, זה לא נורמאלי.

{ הילדות מרגישות בקבצנים מביטות לאחור וראות את הקבצנים ובורחות לצד השני }

ילדה: המבוגרים נהגו להפחיד את הילדים (א' וב' נצמדות למספרת) בטענה כי הלמנ' אוכלי ילדים רעים, כל ילד שראה אותם היה מפחד מהם, אני באופן אישי פחדתי מהם פחד מוות, אם היו אומרים לי ואפילו בצחוק שיקראו להם הייתי פוחדת, ואם הייתי רואה אותם...

{ הקבצנים עושים צעד מאיים קדימה.
הילדות נרתעות ובקולות של רעד אוהההה...
הקבצנים נסוגים לאט ובאיום לאחור ויוצאים }

כאשר הם היו באים אלינו הביתה, הייתי מחפשת את המקום הכי רחוק ומתחבאת שלא יראו אותי.

(מספרת במתח) יום אחד, היה זה יום שבת בצהריים, כל בני המשפחה יצאו לטיול, ובשכונה נשארנו רק אני (מראה על השתיים) ושתי האחייניות שלי... (מסבירה) השכונה שלנו מורכבת מ-6 בתים, כאשר אחד מהם הוא הבית שלנו ו-חמשת הבתים האחרים שייכים לאחים שלי. הבתים בנויים בצורת מעגל, כאשר מסביב יש גדר גבוה ושער אחד שבדרך כלל סגור, ושטח דשא ענקי באמצע. (חוזרת לספר במתח) באותו יום שבת כאשר אני ושתי האחייניות שלי נשארנו לבדנו, המשפחות שלנו השאירו את השער פתוח, כנראה ששכחו לסגור אותו כשיצאו לטייל, ובעודנו משחקות בחוץ. פתאום!...

{ שני הקבצנים מופעים מולם כמאיימים }

עמדו שני הקבצנים שמהם פחדנו והתחילו לשיר את שירי הקינה שלהם.

{ הקבצנים מתקרבים קצת אל הילדות המפחדות שהופכות לגוש אחד.
המספרת פונה לקהל כשקצב דיבורה מהיר מרוב פחד }

מכיוון שהבתים היו ריקים לא רצינו שיחשבו שאנחנו לבדינו שלושתנו עמדנו בחוץ רועדות והתחלנו להתווכח מי תלך להגיד להם ללכת מפה. אני הייתי הגדולה מבין שלושתנו ובגלל זה התחלתי לחלק פקודות. (פונה לילדה א') "את הולכת אליהם!"

ילדה א: אבל אני הכי קטנה.

ילדה: (לילדה ב') אז אני קובעת שאת תלכי!

ילדה ב': גם אני רועדת ומתה מפחד.

ילדה: טוב אני רואה שאתן לא עוזרות, אז אני אגש אליהם.
 (מתקרבת לקבצנים בהיסוס) תדעו לכם... שכל המבוגרים ישנים... ושאתם...
 מפריעים להם לישון... ואם אתם רוצים... אז תבואו אחרי הצהריים.
 (פונה לקהל) אם הם יתקדמו לעברי אפילו צעד אחד אני מסוגלת להתעלף על
 המקום...
 ואז הם...

{ הקבצנים נסוגים לאחור לאט ובשקט עד שהם יוצאים }

ילדה א': (רצה אליה) איך עשית את זה?

ילדה ב': (רצה גם) גלי לנו איך עשית את זה?

ילדה: המבוגרים, סתם הפחידו אותנו בכך שהקבצנים היו אוכלי אדם ובעיקר ילדים,
 זאת הייתה ההזדמנות הכי טובה שלהם לאכול אותנו. עכשיו אתן מבינות
 שההורים שלנו עבדו עלינו?
 (מתקדמת קצת לכיוון הקהל) ומאז כשהיו באים אלינו הלמנ'-הקבצנים, לא רק
 שלא פחדנו מהם, אפילו התנדבתי לגשת אליהם ולתת להם נדבה.
 כך למדתי לא לפחד מהם.

אור יורד לאט